Bir İngiliz Casusunun İtirafları

Yayınlama Tarihi: 17.10.2026

İslam dini 7. asırda Mekke'de ortaya çıkmasından sonra Ortadoğu'da hızlıca yayılmış ve kısa sürede geniş bir İslam Devleti haline gelmiştir. İslam devletinin genişlemesi ve daha sonraları Avrupa'ya gelmeleri batılı hâkim güçleri korkutmuştur. Bu nedenle o zaman Batı'daki hâkim güçler olan Din Adamları ve Krallar, İslam devletinin genişlemesini engellemek için her türlü çabayı göstermişlerdir. İslam'ı bâtıl göstermek, halkı İslam'la korkutmak ve silahla mücadele bunlardan başlıcalarıdır. Ancak Batı istedikleri başarıyı elde edememiş ve İslam dünyada hem askeri hem siyasi ve hem de kültürel bir güç olarak asırlarca yaşamıştır.

İslam, İbrahimî geleneğin son halkasıdır. Yahudilik ve Hristiyanlıkla ortak noktaları olmasına karşın bu iki dine yönelik önemli eleştirilerde bulunulmuştur. İslam'ın kısa sürede Hristiyan olan topraklarda yayılması, ona yönelik bir rekabet ve düşmanlık duygusunun gelişmesine neden oldu. Bu duygu, zamanla kendisini siyasi tehdit düşüncesine dönüştürdü. İslam, Kuzey Afrika'dan Afganistan'a,

İran’dan Anadolu’ya kadar kısa sürede geniş coğrafyalarda aynı zamanda yayılırken Hristiyanlığın temsili olan Bizans’ın da zayıflamasına neden oldu.

İslam devletleri topraklarını genişletirken, bulundukları coğrafyalarda kültür ve medeniyet faaliyetlerini de geliştirmişlerdir. İslam kültür ve medeniyeti, ilim faaliyetleriyle özellikle 10. yüzyıldan sonra Avrupa’da da yaygınlık göstermiştir. Endülüs’te Yahudi ve Hristiyan aileler çocuklarının iyi bir eğitim alması için Müslüman medreselerine ve araştırma merkezlerine göndermeyi tercih etmişlerdir. Bütün bunlar İslam medeniyetinin, Hristiyan dünya tarafından hem dini hem siyasi hem de kültürel tehdit olarak algılanmasına neden olmuştur. İslam’ın hızlı bir şekilde gerçekleşen coğrafi ve siyasi yayılımı, Batı Hristiyan dünyasında korkulara neden olmuştur. Öyle ki Hristiyanlar kıyametin yaklaştığına inanmaya başlamışlardır. Bu korku nedeniyle, İslam dini için bir “kılıç dini” olduğu, şiddet yoluyla yayıldığı inancı ve söylemi bu dönemde kullanılmaya başlanmıştır. Böylelikle İslam tehdidi bahanesiyle Haçlı seferleri gerçekleşmiştir. Şiddet söyleminin yanında cinsellik, büyü, sihir söylemiyle de İslam aleyhinde birçok gerçek dışı tahrifat yapılmıştır.

İslam aleyhine üretilen tüm karalamalara rağmen İslam medeniyeti; bilim, düşünce, sanat alanında köklü eserler vermiştir. Endülüs’te ve İslam topraklarında büyük düşünce ve bilim merkezleri kurulmuştur. Arapça bilim ve felsefe eserleri Latinceye tercüme edilmiş, birçok İslam düşünürleri, Avrupa’da zikredilir olmuştur.

18. ve 19. yüzyılda Osmanlı devleti durdurulmuş ve Müslümanlar gerilemişlerdir. Soğuk Savaş’ın bitişi (1990) ile, bizzat dönemin NATO Genel Sekreteri Willy Claes’in ağzından artık Batı’nın yeni düşmanı İslam olarak açıklanmış, Müslümanlara yönelik güvenlikçi ve çifte standartlı politikalar uygulamaya konulmuştur.

18. yüzyıldan itibaren İslam devletlerinin bazı nedenlerle eski güçlerini kaybetmelerini fırsat bilen batılılar Müslümanların hakimiyetini kırmak ve onların zenginliklerini ele geçirmek için faaliyete geçmişlerdir. Bu faaliyetlerin sonunda İslam devletleri maalesef batının hakimiyeti altında kalmışlardır. Bu durum bugün de aynen devam etmektedir. Bununla beraber Batı İslam'ın tekrar yükselişe

geçmesinden korkmaktadır. Çünkü Batılı emperyalistler İslam medeniyetinin temelinde yatan inanç ve manevi kuvvetin büyüklüğünü bilmektedirler. Bu inanç ve manevi kuvvetin alevlerinin bir kıvılcımla tekrar parlayacağına inanmaktadırlar. Bunu engellemek için ellerinden geleni yapmalarına rağmen bir gün bu alev tekrar parlayacak ve bütün dünyayı kaplayacaktır. Bu kuvvet İslam dininin özünde vardır.

18. yüzyıldan itibaren, Osmanlının Batı'ya karşı duraklama dönemine girmesini fırsat bilen batılı ülkeler, özellikle İngilizler, İslam dinini dejenere etmek için birçok planlar yapmışlardır. Bu planlar sayesinde Müslümanların dinlerinden aldıkları güçleri yok etmek ve Müslümanların ellerindeki maddi güç ve servetleri ele geçirmeyi hedeflemişlerdir. Batının bu çalışmaları 18. yüzyılın başından itibaren bugüne kadar aralıksız olarak devam etmektedir.

İslam'ı yok etme projelerinin nasıl uygulandığına dair planları, Hakikat Kitapevinin 2005 yılında tercüme edilerek yayınladığı, "İngiliz Casusunun İtirafları" adlı kitaptan, bir İngiliz misyoneri olan Hempherin 1710 yılından itibaren yaptığı eylemlerden açık olarak görmekteyiz. Bu kitaptan aktaracağımız bilgilerle İngilizlerin planları hakkında bilgi sahibi olmak mümkün olacaktır. Bu kitapta anlatılan planlar üç asırdır uygulanmış ve bugün de uygulanmaktadır. Her Müslümanın bu planlar hakkında bilgi sahibi olması ve onların tuzaklarına karşı uyanık bulunması zaruridir.

"İngiliz Casusunun İtirafları" adıyla Türkiye'de neşredilen kitap, Suudi Arabistan'da Vehhâbiliğin doğuşunda İngiliz gizli servisinin rolünü anlatan bir hatıra kitabıdır. "Memoirs of Hempher, The British Spy to the Middle East" adlı bu kitabın evvelâ Alman gazetesi Spiegel'de, sonra da meşhur bir Fransız gazetesinde tefrika olunduğu bilinmektedir. Sonra Lübnanlı bir doktor tarafından yapılan "Müzekkirâtü Mister Hemfer" isimli Arapça tercümesi, diğer lisanlardaki tercümeye esas olmuştur. "Hâtırât-ı Hampher Casus-ı İngilisî Der Memâlik-i İslâmi" adıyla da Dr. Muhsin Müeyyidî tarafından İngilizce'den Farsça'ya tercüme edilip 1359/1940'da Tahran'da basılmıştır. Arapça ve Farsça nüshasından Türkçe'ye çevrilmiş ve basılmış başka tercümeler de vardır. Kitabın Arapça'sı ile Farsça'sı arasında farklılıklar vardır. Hakîkat Kitâbevi'nin neşrettiği nüsha, Arapça

tercümeye dayanır. Bu metni Hilmi Işık Efendi (M. Sıddık Gümüş), tedkik edip, bazı izah ve dipnotlar ekleyerek "İngiliz Casusunun İtirafları" adıyla bastırmıştır. (Ekrem Buğra Ekinci)

İngiliz Casusu Hempher'in İtirafları

Hempher, 1710 yılından itibaren, İngiliz Müstemlekeler nezâretinin emriyle Mısır, Irak, İran, Hicaz ve hilâfet merkezi olan İstanbul'da casusluk faaliyetlerinde bulunmak, Müslümanları aldatmak ve Hıristiyanlığa hizmet için vazifelendirilmiş bir İngiliz misyoneridir. İslam düşmanları, İslamiyet'i yok etmeye ne kadar çok çalışsalar da Allah Teâlâ'nın bu nurunu asla söndüremezler. Çünkü Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de Hicr suresinin 9. ayet-i kerimesinde mealen, "*Bu Kur'an'ı, sana Ben indirdim. Onu elbette Ben koruyacağım"* buyurmaktadır.

Hempher itiraflarında şöyle diyor:

"İslam memleketleri İngiltere'nin son derece rahatını bozuyordu. Sömürgeler nâzırlığının tecrübeli adamları Osmanlı Devleti'nin hasta olduğunu ve bir asırdan az bir zaman zarfında can vereceğini söylüyorlardı. Ayrıca İran hükümeti ile de gizlice birkaç anlaşma yapmış ve bu iki ülkeye, mason yaptığımız devlet adamlarını yerleştirmiştik. Rüşvet, kötü idare ve din bilgisi noksan idarecilerin, güzel kadınlarla meşgul olup vazifelerini unutması, bu iki ülkenin belini kırdı. Fakat bütün bunlara rağmen, şu sayacağım sebeplerden dolayı, yaptıklarımızın beklediğimiz neticeyi vermemesinden endişe ediyorduk:

1) Müslümanlar İslam'a son derece bağlıydılar. Müslümanların en tehlikeleri de İran'daki şîîlerdir. Çünkü onlar, şîî olmayanları kafir ve necis bilirler. Hristiyanlar şîîlerin nazarında kokmuş pislik gibidir. Tabiatıyla insan bütün gücüyle pisliği atmaya gayret eder.

2) İslamiyet bir zamanlar idare ve hüküm dini idi. Müslümanlar da azizdi. Bu efendi insanlara, şimdi siz kölesiniz demek zordur. İslam tarihini kötüleyip, Müslümanlara bir zamanlar elde ettiğiniz izzet ve itibar, bazı şartlar icabıydı, o günler gitti, bir daha geri dönmez, dememiz de mümkün değildir.

3) Osmanlı ve İranlıların yaptıklarımızın farkına vararak planlarımızı bozup tesirsiz hale getirmelerinden çok endişe ediyorduk. Gerçi bu iki devlet büyük ölçüde zayıflamışlardı. Fakat mal, silah ve hüküm sahibi merkezi bir hükümetin oluşu bizim emin olmamıza mani oluyordu.

4) İslam alimlerinden son derece rahatsızdık. Çünkü İstanbul ve El-Ezher alimleri, Irak alimleri, Şam alimleri emellerimizin önünde aşılmaz engellerdi. Zira onlar dünyanın geçici zevk ve ziynetlerine karşı Kur'an-ı Kerim'in vaad ettiği cennete girmeye hazırlanan ve kendi prensiplerinden kıl kadar taviz vermeyen kişilerdi. Halk onlara tabi oluyor, Sultan bile onlardan korkuyordu. Sünniler Şiiler kadar alimlere bağlı değildi. Zira, şîîler kitap okumuyor, sadece alimleri tanıyor, Sultana gereken ihtimamı göstermiyorlardı. Sünniler ise, çok kitap okuyor, alimleri ve Sultanı tutuyorlardı.

Bu hal karşısında, birçok toplantılar yaptık. Fakat maalesef, her seferinde önümüzde yolun kapalı olduğunu gördük. Casuslarımızdan gelen raporlar, hep hayal kırıcı, konferansların sonuçları da sıfır idi. Lakin, yine de ümitsizliğe kapılmıyorduk. Çünkü biz, derin nefes almayı ve sabretmeyi âdet edinmişizdir."

Hempher, İngiltere'de Müstemlekeler nâzırlığında bu konuda yapılan bir konferans hakkında şunları itiraf etmektedir:

"Müstemlekeler nâzırlığında, İngiltere'nin yanı sıra Fransa ve Rusya'dan da diplomat ve din adamlarının katıldığı bir konferans yapıldı. Çok şanslıydım. Nâzır ile aramız iyi olduğu için ben de katılmıştım. Konferansta Müslümanları parçalayıp, İspanya gibi, dinlerinden çıkararak imana getirmenin [Hristiyanlaştırmanın] hesapları yapıldı. Fakat, varılan neticeler istenildiği gibi değildi. Ben, o konferanstaki bütün konuşmaları "İlâ meleküt-il-Mesîh" isimli kitabımda yazdım.

Derinlere kök salmış büyük bir ağacı, kurutup söküp atmak zordur. Fakat biz zorlukları kolaylaştırıp yenmeliyiz. Hristiyanlık yayılmak için gelmiştir. Bunu Mesîh Efendimiz bize vaat etmiştir. Muhammed'e, doğu ve batı aleminin içinde bulunduğu kötü şartlar yardımcı olmuştur. O kötü şartlar gidince, beraberindeki

belâları da [İslam'ı kastediyor] götürdü. Bugün memnuniyet ile durumun tamamen değiştiğini müşahede ediyoruz. Nezâretimizin ve diğer Hristiyan hükümetlerin büyük gayret ve çalışmaları neticesinde, Müslümanlar gerilemeye başladı. Hristiyanlar ise kuvvetleniyorlar. Uzun asırlar boyunca gayb edilen yerleri alma zamanı geldi. İslamiyeti imha etmeye, Büyük Britanya Devleti öncülük etmektedir."

Hempfer, 1710 senesinde casusluk için görevlendirildiğini ve sonra İstanbul'a gelip neler yaptığını kitapta şöyle anlatmaktadır:

"Hicri 1122 ve Miladi 1710 senesinde Müstemlekeler nâzırı beni Müslümanları parçalamak için, gerekli ve yeterli bilgileri toplamak ve casusluk yapmak üzere Mısır, Irak, Hicaz ve İstanbul'a gönderdi. Aynı tarihte ve aynı vazife ile nezâret, canlılık ve cesaret dolu 9 kişiyi daha vazifelendirdi. Bize lazım olabilecek para, bilgi ve haritanın yanında bir de devlet adamlarının, âlim ve kabile reislerinin isimlerini ihtiva eden birer fihrist verildi. Hiç unutamıyorum! Sekreter ile vedalaştığımızda bize demişti ki: (Devletimizin geleceği başarınıza bağlıdır. Onun için var kuvvetinizle çalışmalısınız.)

Çok yorucu bir yolculuktan sonra İstanbul'a vardım. İsmimin Muhammed olduğunu söyledim ve Müslümanların mabedi olan camiye gitmeye başladım. Müslümanların disiplinli, temiz ve itaatkar oluşları çok hoşuma gitti. Bir ara kendi kendime: (Bu masum insanlarla neden savaşıyoruz? Mesih Efendimiz bize bunu mu emretti?) dedim. Fakat ben hemen bu şeytani! düşünceden döndüm ve en güzel bir şekilde vazifemi yerine getirmeye karar verdim.

İstanbul'da Ahmet Efendi isminde yaşlı bir âlim ile tanıştım. Ondaki inceliği, açık kalbliliği, gönül berraklığı ve iyilikseverliği hiçbir din adamımızda görmedim. Bu zât, gece gündüz Muhammed Aleyhisselam'a benzemeye çalışıyordu. Ona göre, Muhammed Aleyhisselam en kâmil ve en üstün insandı. Onu her zikir ettiğinde, gözleri yaşlanırdı. Çok şanslıydım ki, bir kerre bile, kim olduğumu, nereli olduğumu sormadı. Bana (Muhammed Efendi) diye hitap ederdi. Sorduğum suallere cevap verir, bana şefkat ve merhamet ile muamele ederdi. Zira beni Türkiye'de çalışmak ve Muhammed Aleyhisselam'ın halifesinin gölgesinde yaşamak için İstanbul'a gelmiş bir misafir olarak bilirdi. Zaten bu bahane ile

İstanbul'da kalıyordum.

İstanbul'da bulunduğum müddetçe bir cami hizmetçisinin yanında biraz para karşılığında yatardım. Hizmetçinin ismi Mervân Efendi idi. Mervân, Muhammed Aleyhisselam'ın bir sahabesinin ismidir. Bu hizmetçi çok asabi bir adamdı. İsmi ile övünür ve bana (bir oğlun olursa ismini Mervân koy. Çünkü Mervân, İslam'ın büyük mücahitlerindendir) derdi. Akşam yemeğimi Mervân Efendi hazırlıyordu. Müslümanların bayramı cuma günü işe gitmiyordum. Haftanın kalan günlerinde Halil isminde bir marangozun yanında haftalık ücreti ile çalışıyordum. Sadece sabahtan öğleye kadar çalıştığım için işçilerine verdiği ücretin yarısını bana veriyordu. Marangoz boş zamanlarında Hâlid bin Velîdin faziletlerinden çok bahsederdi. Halid bin Velîd, Muhammed Aleyhisselam'ın sahabelerinden olup büyük mücahiddir. Çeşitli İslami fetihler yapmıştır. Fakat Ömer bin Hattâbın onu azletmesi marangozu üzüyordu.

İstanbul'da 2 senem dolunca Ahmet Efendi'ye vatanıma dönmek istediğimi söyledim. (Gitme, niçin gidiyorsun? İstanbul'da ne ararsan var. Allah Teâlâ, bu şehre din ve dünyayı birlikte vermiştir. Annenin ve babanın vefat ettiğini kardeşlerinin olmadığını söylemiştin. Öyleyse İstanbul'da yerleş) dedi. Ahmet Efendi bana çok alışmıştı. Onun için benden ayrılmak istemiyor ve İstanbul'a yerleşmenin hususunda çok ısrar ediyordu. Fakat vatanî vazifem beni Londra'ya dönüp, nezârete, Hilafet merkezi ile alakalı geniş bir rapor sunup, yeni emirler almak için zorluyordu.

İstanbul'da bulunduğum müddetçe her ay Müstemlekeler nezâretine müşahede ettiğim hadiselerle alakalı bir rapor gönderdim. Bir kere raporumda, yanında çalıştığım adam bana livata etmek isterse ne yapayım dedim. Cevapta bana: (Bu iş hedefe ulaşmayı kolaylaştırıyorsa, yapabilirsin) denildi. Bu cevabı okuyunca çok kızdım. Sanki dünya başıma yıkılmıştı. Evet, bu habis fiilin İngiltere'de yaygın olduğunu evvelden biliyordum. Fakat büyüklerimin emredecekleri hatırıma gelmezdi. Ne yapayım ki, bardağı son damlasına kadar içmekten başka çarem yoktu. Onun için sustum ve vazifeme devam ettim.

Ahmet Efendi ile vedalaşırken, gözleri yaşardı ve bana: (Yavrum! Allah Teâlâ yardımcın olsun! Bir daha İstanbul'a gelir ve öldüğümü görürsen, beni hatırla.

Ruhuma bir Fatiha oku! Resulallah'ın yanında mahşer gününde karşılaşacağız) dedi. Gerçekten, ben de çok mahzun oldum ve gözyaşı döktüm. Fakat vazifem hislerimden daha üstündü."

Hempher Londra'ya döndüğünde, görevlendirilen dokuz kişiden ancak altısının döndüğünü anlatmakta, sunduğu raporun ise ancak üçüncü olabildiğini ifade etmektedir. Çünkü raporunda Osmanlı devletinin zayıf noktalarını tam olarak belirleyemediğini söylemekteydi.

Müstemlekeler nezâretinin sekreteri Hempher'e, gelecek seferki vazifesi olarak şu iki hususu söylemiştir:

1) Müslümanların zayıf noktaları ile, onların vücutlarına girip mafsallarını ayırmamızı sağlayacak noktaları tespit etmektir. Zaten düşmanı yenmenin yolu da budur.
2) Bu noktaları tespit edip dediklerini yaptığı zaman, yani Müslümanların arasını açıp onları birbirine düşürebildiğin zaman en başarılı ajan olacak ve nazırlık madalyasını kazanmış olacaksın.

Hempher, Londra'da 6 ay kalmış ve amcasının kızı Maria Shavay ile evlenmiş. Eşi hamileyken Irak'a gitmek için emir almış. Bebeklerinin dünyaya gelmesini bekledikleri sırada böyle bir emrin gelmesi onu üzmüş olsa da görevin daha önemli olduğunu düşünerek yola çıkmış. Hempher Iraktaki görevini şöyle anlatmaktadır:

"6 ay sonra kendimi Irak'ın Basra şehrinde buldum. Bu şehir halkının bir kısmı sünni bir kısmı şîî idi. Bir aşiretler beldesi olan Basra'da Arap, Fars ve biraz da Hristiyan vardı. Hayatımda ilk defa şîî ve farslarla orada karşılaştım. Muhammed Aleyhisselam'ın peygamberliği hususunda hakikate varabilmek için daima inceleme ve araştırma yapıyordum. Bir kere merakımı Londra'da papazın birine açmıştım. Papaz taassup ve inat ile konuştu, ikna edici bir cevap da vermedi. Türkiye'de birkaç sefer Ahmet Efendi'ye sorduğum halde ondan da tatmin edici bir cevap alamamıştım. Şu da bir gerçek ki casus olduğum belli olur veya benden şüphelenirler diye Ahmet Efendi'ye meseleyi açıkça sual edememiştim. Ben Muhammed Aleyhisselam'ı çok takdir ediyorum. Şüphesiz o, kitaplarda

okuduğumuz Allah'ın peygamberlerindendir. Fakat ben bir Hristiyan olarak henüz onun peygamberliğine iman etmiş değilim. Şüphesiz o dahilerin en üstündedir. Sünniler, (Müslümanlar peygamberin vefatından sonra Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali'yi hilafete layık görmüşlerdir) demektedirler. Bu nevi ihtilaflar bütün dinlerde bilhassa Hristiyanlıkta çoktur. Ömer de Ali de vefat ettikleri için bu münakaşaların devamının faydası yoktur. Bence Müslümanlar akıllı iseler çok eski günleri değil de bugünü düşünürler.

Bir gün Müstemlekeler nezaretinde Sünni ve Şîî ihtilafından söz ettim ve (Müslümanlar hayattan bir şey anlasalar, aralarındaki Şîî, Sünni ihtilafını kaldırır ve birleşirler) dedim. Birisi hemen sözümü keserek, (Senin vazifen bu ihtilafı körüklemektir, Müslümanların nasıl birleşeceğini düşünmek değildir) dedi.

Sekreter, Irak seferine çıkmadan önce bana, (Ey Hempher! Bil ki Allah Hâbil ve Kâbil'i yarattığından beri, insanlar arasında ihtilaflar vardır. Bu anlaşmazlıklar Mesih dönünceye kadar devam edecektir. Renk, kabile, arazi, milli ve dini ihtilaflar böyledir. Bu sefer vazifen, bu ihtilafları iyice tanımak ve nâzırlığa bilgi vermektir. Müslümanların arasındaki ihtilafı şiddetlendirebilirsen İngiltere'ye en büyük hizmeti yapmış olacaksın. Biz İngilizler refah ve saadet içinde yaşamamız için bütün dünya devletlerinde ve müstemlekelerimizde fitne ve tefrikalar çıkarmak zorundayız. Osmanlı Devletini de ancak böyle fitnelerle yıkabiliriz. Böyle olmazsa, sayıca az bir millet sayısı çok olan bir millete nasıl hükmedebilir? Bütün gücünle, zayıf noktaları ara bul ve oradan içeriye gir. Bilmiş ol ki, Osmanlı Devleti ve İran zayıf devrelerini yaşıyorlar. Bunun için, senin vazifen, halkı, idare edenlere karşı isyana sevk etmektir! Tarih, bütün inkılapların halkın ayaklanmalarından kaynaklandığını göstermiştir. Müslümanların ittihâdları, muhabbetleri bozulup, kuvvetleri dağılınca, onları rahatça imha ederiz) dedi.”

Sekreterin söyledikleri batılı emperyalistlerin bugüne kadar İslam’a karşı yaptıkları uygulamalarının özünü içermektedir. Gerçekten özellikle İngilizler Müslümanları birbirlerine düşürerek aralarında nifak ve düşmanlık yaratmışlar ve böylece onları zayıflatmışlardır. Bu yöntemi emperyalistler üç asır boyunca kullanmışlar ve böylece İslam ülkelerinin geri ve zayıf kalmalarını sağlamışlardır. Müslümanların da bu oyunları fark edememeleri İslam düşmanlarına bugünkü üstünlük durumlarını kazandırmıştır.

Hempher Iraktaki faaliyetlerini anlatmaya devam ediyor:

“Basra'ya varınca bir camiye yerleştim. Caminin imamı Şeyh Ömer Tali isimli Arap asıllı ve sünni bir zattı. Onunla tanışıp sohbet etmeye başladım. Fakat daha konuşmanın başında benden şüphelenip beni sual yağmuruna tuttu. Bu tehlikeli sohbetten kendimi şöyle kurtardım: (Ben, Türkiye'nin Iğdır beldesindenim. İstanbul'daki Ahmet Efendi'nin talebesiyim. Halid isminde bir marangozun yanında çalışıyordum) dedim ve Türkiye'de bulunduğu müddetçe edindiği malumatlardan anlattım, birkaç cümlede Türkçe konuştum. İmam gözleriyle oradan birisine işaret ederek, benim Türkçeyi doğru konuşup konuşmadığını sordu. O da müsbet cevap verdi. İmamı ikna ettiğim için çok sevinmiştim. Fakat hayal kırıklığına uğradım. Çünkü birkaç gün sonra anladım ki İmam Efendi benden şüpheleniyor ve benim Türk casusu olduğumu zannediyordu. Daha sonra Sultan tarafından tayin edilen Vali ile aralarında ihtilaf ve adavet olduğunu öğrendim.”

Vehhâbiliğin Ortaya Çıkışı

Hempher, Vehhâbi fırkasını kuran Necdli Muhammedi, 14 yaşından beri nasıl ele geçirdiğini ve onu nasıl kullandığını itiraflarında şu şekilde anlatmaktadır:

“Bir marangozun yanında iş bulup kaldığım handan çıktım. Yemeğim ile yatmam, iş sahibinin üzerinde olmak üzere, çok az bir ücret ile anlaştık. Recep ayı daha gelmeden eşyalarımı marangozun dükkanına taşıdım. Marangoz Abdürrıza isminde, Horasanlı bir şîî olup mert bir adamdı. Bana oğlu gibi davranıyordu. Onun yanında bulunma fırsatını değerlendirip fârisi öğrenmeye başladım. Her gün ikindi vakti, İranlı şîîler onun yanında toplanır, siyasetten iktisada kadar her mevzuda konuşurlardı. Hem kendi hükümetlerine hem de İstanbul'daki halifeye çokça dil uzatırlardı. Yabancı bir adam geldiğinde hemen sözü değiştirip şahsi meselelerini konuşmaya başlarlardı.

Bizim marangoz dükkanına bir delikanlı arada bir uğrardı. İlim talebesi kıyafetinde ve arabî, fârisî, türkçe biliyordu. İsmi (Muhammed bin Abdülvehhâb Necdî) idi. Bu delikanlı son derece yüksekten konuşan ve gayet asabi biriydi.

Osmanlı hükümetini çok şetm ettiği halde, İran hükümetinin aleyhine konuşmazdı. Onun dükkan sahibi Abdürrıza ile dostluğunun sebebi, ikisi de İstanbul'daki halifeye muhalif idiler. Fakat sünni olan bu delikanlı fârisîyi nasıl biliyor ve şîî olan Abdürrıza ile nasıl arkadaşlık edebiliyordu? Bu şehirde sünniler, şîîler ile görüşür ve kardeş gibi görünürlerdi. Bu şehrin sakinlerinin çoğu hem arabî hem de fârisî biliyorlardı. Türkçe bilenler dahi çoktu.

Necdli Muhammed, zahiren sünni idi. Sünnilerin çoğu, şîîlerin aleyhinde konuşmalarına ve hatta bir kısmı, şîîleri tekfir etmelerine rağmen, o hiç şîîleri rencide etmezdi. Necdli Muhammed, sünnilerin dört mezhebinden birine tabi olmayı icap ettiren herhangi bir sebebi görmüyordu.

Kendini beğenmiş Necdli genç Muhammed, Kur'an'ı ve sünneti anlama hususunda nefsine uyardı. Sadece kendi zamanındaki alimlerin ve dört mezhep imamının görüşlerini değil, Ebubekir, Ömer gibi sahabe büyüklerinin de görüşlerini hiçe sayardı. Kur'an'ın bir ayetini onlara muhalif zannettiği zaman: Peygamber: (Ben size Kur'an'ı ve sünneti bıraktım) demiştir. (Ben size Kur'an'ı, sünneti ve sahabe ve mezhep alimlerini bıraktım) dememiştir. Binaenaleyh, herkese farz olan, mezhep görüşlerine, sahabe ve alimlerin söylediklerine ne kadar muhalif de olsa, Kur'an ve sünnete tabi olmaktır derdi.”

Aslında Necdli Muhammed, bu sözü ile, Ashab-ı kirâma tâbi olmayı emreden hadisleri inkâr etmektedir. Maalesef bugün İslam ülkelerinde cahil kimseler, din adamı adıyla Ehl-i sünnet alimlerine saldırmakta ve vehhâbiliği mehdetmektedirler. Hepsi, her yerde Necdli Muhammedin yukarıdaki sözünü silah olarak kullanıyorlar. Halbuki, Ashab-ı kiramın, Ehl-i sünnet alimlerinin ve dört imamın hiçbir sözü Kur’an ve hadislere muhalif değildir.

Hempher, Müslümanlar arasında nifak sokacak bir fırsat ele geçirdiğini itiraflarında şöyle anlatmaktadır:

“Aradığımı Necdli Muhammedde bulmuştum. Zira, onun muâsırı alimlere saygısızlığı, dört Halifeye dahi ehemmiyet vermeyişi, Kur'an'ı ve sünneti anlama hususunda müstakil bir görüşe sahip oluşu, onu avlayıp elde etmek için, en zayıf noktalarındandı. Bu mağrur genç nerede, o Türkiye'de yanında okuduğum

Ahmet efendi nerede! O âlim, selefleri gibi dağa benziyordu. Hiçbir güç onu yerinden oynatamazdı. Ebu Hanife'nin ismini zikretmek istediği zaman kalkar abdest alırdı. Buhârî namındaki hadis kitabını eline almak istediği zaman, yine abdest alırdı. Sünniler bu kitaba son derece itimat ederler.

Necdli Muhammed ise, Ebu Hanife'yi çok hafife alırdı ve (Ben Ebu Hanife'den daha iyi biliyorum) derdi. Ayrıca Buhari kitabının yarısının batıl olduğunu iddia ederdi.

Ben, Necdli Muhammed bin Abdülvehhâb ile çok yakın bir arkadaşlık kurdum. Daima onu övüyordum. Bir gün ona: (Sen Ömer ve Ali'den daha büyüksün. Peygamber şimdi hayatta olsaydı, onları değil seni kendine halife tayin ederdi. Ben İslam'ın senin elin üzerinde yenilenmesini ve yükselmesini umuyorum. İslam'ı cihana yayacak yegane âlim sensin) dedim.

Abdülvehhâb oğlu Muhammed ile Kur'an'ı, sahabenin, mezhep imamlarının ve müfessirlerin tefsirlerine muhalif bir şekilde, tamamen kendi fikirlerimize göre tefsir etmeyi kararlaştırdık. Kur'an'ı okuyor ve bazı ayetler üzerinde konuşuyorduk. Bundan maksadım, Muhammed'i tuzağa düşürmek idi. Zaten o da, kendini inkılapçı olarak göstermek ve daha fazla itimadımı kazanmak için, görüş ve fikirlerimi memnuniyet ile karşılardı.

Bir kere, (Cihad farz değildir) dedim. Allah (Kafirler ile harp edin) [Tevbe suresi, ayet 73] buyurduğu halde nasıl farz olmasın? dedi. Ben, öyleyse Allah (Kafirler ve münafıklar ile cihat et) [Tevbe suresi, ayet 73] buyurduğu halde niye Peygamber münafıklarla cihat etmedi dedim.”

Peygamberimizin kafirlerle 27 kere cihat yaptığı bilinmektedir. Münafıklar ise Müslüman görünürlerdi. Gündüzleri mescidi nebevi'de Resulullah ile namaz kılarlardı. Resulullah (sav) onları bilirdi. Fakat hiçbirine, sen münafıksın demedi. Harp edip onları öldürseydi, Muhammed Aleyhisselam, kendine iman edenleri öldürdü denilirdi. Bunun için münafıklarla söz ile cihat yaptı. Çünkü farz olan cihat beden ile, mal ile ve söz ile yapılır. Peygamberimiz (sav) kafirlerle cihadı harp ederek, münafıklarla cihadı vaaz ve nasihat ederek yaptı.

Hempher itiraflarında şöyle devam ediyor:

“O, (Peygamber diliyle onlarla cihat etmiştir) dedi. Ben (Farz olan cihad, dil ile olanı mıdır?) dedim. O, (Resulallah, kafirlerle muharebe etmiştir) dedi. Ben, (Peygamber, kafirlerle kendini müdafaa için cihat etti. Zira kafirler onu öldürmek istiyorlardı) dedim. Evet manasında başını salladı.

Bir kere onu muta nikahı caizdir dedim. O, caiz değildir dedi. Ben, (Allah, onlardan faydalandığınıza mukabil kararlaştırılmış olan mehirlerini verin)[Nisa suresi, ayet 24] buyuruyor dedim. O, (Ömer, Peygamber zamanında mevcut olan iki mutayı yasak etti ve onu yapanı cezalandıracağını bildirdi) dedi. Ben, (Sen hem, Ömer'den daha iyi biliyorum diyor, hem de ona tabi oluyorsun. Kaldı ki Ömer, Peygamber helal ediyordu, ben yasaklıyorum demiştir. Sen niye Kur'an ile Peygamberin sözünü bırakıp Ömer'in sözünü tutuyorsun) dedim. O cevap vermedi anladım ki ikna oldu.”

Aslında Ömer (ra) böyle söylemedi. İngiliz casusu, bütün Hıristiyanlar gibi, Hz. Ömer’e düşman olduğundan, bu sözü ile saldırmıştır. Oysa hakikat şöyledir: Ömer (ra) muta nikahını Resulullahın yasak ettiğini, Onun yasakladığı şeyi yaptırmayacağını söyledi. Ashabın hepsi halifenin bu sözünü destekledi.

Hempher devam ediyor:

“O an, Necdli Muhammed'in canının kadın istediğini biliyordum. Kendisi bekar idi. Ona, (Gel muta nikahı ile birer kadın alalım. Onlarla eğleniriz) dedim. Başını sallayarak kabul etti. Bu fırsatı büyük bir ganimet bildim ve ona eğlencelik bir kadın bulmaya söz verdim. Benim gayem onun insanlardan olan korkusunu kırmaktı. Fakat o, bu işin aramızda sır olarak kalmasını ve ismini dahi kadına söylemememi şart koştu. Alelacele, orada Müslüman gençleri ifsat etmek için Müstemlekeler nâzırlığı tarafından gönderilen Hristiyan kadınların yanına gittim. Onlardan birine meseleyi anlattım. Kabul edince, ona Safiyye ismini verdim. Necdli Muhammed'i onun evine götürdüm. Evde sadece Safiyye vardı. Necdli Muhammed için bir haftalık nikah akdini yaptık. O da kadına mehir olarak biraz altın verdi. Ben dışarıdan Safiyye içeriden Necdli Muhammed'i aldatmaya başladık.

Safiyye, Necdli Muhammed'i iyice eline aldı. Zaten o da, içtihad ve fikir hürriyeti bahanesiyle, İslamiyet'in emirlerine karşı gelmenin nefsani tadını duymuştu. Muta nikahının üçüncü gününde, içkinin haram olmadığına dair uzun uzadıya onunla münakaşa ettim. O ne kadar haram olduğuna dair ayet ve hadis getirdiyse, hepsini iptal ettim ve en son, Yezid, Emevi ve Abbasi halifelerinin içki içtiği bir gerçektir. Hepsi dalalette de, sen mi doğru yoldasın? Şüphesiz onlar, senden daha iyi Kur'an'ı ve sünneti bilirlerdi. Kur'an ve sünnetten içkinin haram değil de mekruh olduğunu anlamışlardır. Yahudi ve Hristiyanların kitaplarında da içkinin mübah olduğu yazılıdır. Bütün dinler Allah'ın emirleridir. Hatta rivayete göre Ömer, (Siz hepiniz vazgeçtiniz değil mi?) [Maide suresi, ayet 91] ayeti nazil oluncaya kadar içki içmiştir. Şayet haram olsaydı, Peygamber onu cezalandırırdı. Peygamber onu cezalandırmadığına göre içki helaldir dedim."

Halbuki Ömer (ra) haram edilmeden evvel içerdi, haram edilince asla içmedi. Emevi, Abbasi halifelerinden bazılarının alkollü içki içmesi, alkollü içkinin mekruh olduğunu göstermez kendilerinin fasık olduklarını, haram işlediklerini gösterir. Çünkü casusun söylediği ayeti kerime ve diğer ayeti kerimeler ve hadisler alkollü içkinin haram olduğunu bildirmektedir.

Hempher devam ediyor:

"Necdli Muhammed: (Bazı rivayetlere göre, Ömer içkiyi su ile karıştırarak içiyormuş ve sarhoş etmez ise haram değildir, diyormuş. Ömer'in görüşü doğrudur. Çünkü Kur'an'da deniliyor ki, (*Şeytan, içki ve kumar ile aranıza adavet ve buğz sokmak ve Allah'ın zikrinden ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçersiniz değil mi?*) [Maide suresi, ayet 91]. İçki sarhoş etmediği zaman, ayette bildirilen günahlara sebebiyet vermez. Binaenaleyh, içki sarhoş etmediği zaman haram değildir) dedi."

Halbuki Peygamberimiz, (*Çok içince sarhoş edenin, sarhoş etmeyen az miktarını içmek de haramdır*) buyurmuştur.

Hempher devam ediyor:

“Aramızda geçen bu içkiyle alakalı münakaşayı Safiyye’ye bildirdim ve ona çok kuvvetli bir içki içirmesini tembih ettim. Sonra dedi ki: (Senin dediğini yaptım, içkiyi içirdim, oynadı ve o gece birkaç sefer benimle beraber oldu.) İşte böylece Safiyye ile birlikte Necdli Muhammed'i iyice ele geçirdik. Müstemlekeler nâzırı ile vedalaştığım zaman bana: (Biz İspanya'yı kafirlerden [Müslümanları kastediyor] içki ve zina ile aldık. Yine bu iki büyük kuvvet ile diğer bütün topraklarımızı da geri alalım) demişti. Bu sözünde ne kadar haklı olduğunu şimdi anlıyorum.

Bir gün Necdli Muhammed'e oruç meselesini açtım. Kur'an'da (Oruç tutmanız, sizin için daha hayırlıdır) [Bakara Suresi, ayet 184] deniliyor. Farz olduğu söylenmiyor. Öyleyse oruç İslam dininde sünnettir, farz değildir) dedim. Bu teklifime itiraz edip, (Beni dinimden mi çıkarmak istiyorsun?) dedi. Ben de ona: (Din, kalbin temizliği, ruhun selameti ve başkasının hakkına tecavüz etmemektir. Peygamber (Din sevgidir) dememiş mi? Allah da, Kur'an'ı Kerim'de, (*Sana yakîn hasıl oluncaya kadar Rabbine ibadet et!*) [Hicr suresi, ayet 99] buyurmamış mı? Öyleyse insana, Allah ile kıyamet günü hakkında yakîn hasıl olup, kalbi iyi, ameli de temiz olduğu zaman, insanların en faziletlisi olur) dedim. Bu sözlerime mukabil (Hayır, doğru değildir) manasında başını salladı.

Bir kere ona dedim ki: (Namaz farz değildir). (Nasıl farz değildir?) dedi. Cevaben (Allah Kur'an'da (Beni anmak için namaz kıl) [Taha Suresi, ayet 14] buyuruyor. Öyleyse namazdan maksat Allah'ı anmaktır. Binaenaleyh namaz kılmak yerine, Allah'ı anabilirsin) dedim. O da, (Evet bazı kimseler, namaz vakitlerinden namaz yerine Allah'ın zikrediyorlarmış) dedi. Ben de onun bu sözüne çok sevinmiştim. Bu fikri ileri götürmeye çok çalıştım ve onun kalbini ele geçirdim. Sonra baktım ki namaza ehemmiyet vermiyor. Bazen kılıp bazen kılmıyor. Bilhassa sabah namazlarını çok kaçırıyordu. Zira gece ortasına kadar onunla konuşarak uyumasına mani oluyordum. Sabahları da halsiz olduğu için namaza kalkamıyordu.

Necdli Muhammedin omuzundan iman libasını yavaş yavaş indirmeye başladım. Bir gün, Peygamber hakkında da onunla münakaşa etmek istedim. (Bundan sonra bu mevzularda, benimle konuşursan, aramız açılır ve seninle alakamı keserim) dedi. Bunun üzerine, bütün muvaffakıyetimin bir anda zail olacağı korkusundan, Peygamber hakkında konuşmaktan vazgeçtim.

Sünnilik ve şîîliğin haricinde, kendisine bir yol tutmasını telkin ettim. O da bu fikrime ehemmiyet veriyordu. Zira mağrur birisiydi. Onun yularını Safiyye sayesinde ele geçirdim. Bir kere de, (Peygamber ashabını birbirine kardeş yapmış, doğru mu?) dedim. (Evet) dedi. Bunun üzerine (İslam'ın ahkamı geçici mi, devamlı mı?) dedim. (Devamlıdır. Zira Peygamber Muhammed'in helali kıyamet gününe kadar helal, haramı da kıyamet gününe kadar haramdır) dedi. Ben de (Öyleyse gel seninle kardeş olalım) dedim ve onunla kardeş olduk.

O günden sonra, ondan hiç ayrılmadım. Sefere çıktığında dahi beraberdik. Kendisine çok ehemmiyet verirdim. Zira, gençliğimin en kıymetli günlerini vererek ektiğim ağaç meyvesini vermeye başlamıştı.

Londra'ya, Müstemlekeler nâzırlığına her ay bir rapor gönderirdim. Gelen cevaplar çok cesaret verici ve teşvik edici idi. Necdli Muhammed, kendisine çizdiğim yolda yürüyordu. Benim vazifem ona, istiklal, hürriyet ve şüpheciliği aşılamaktı. İstikbalinin çok parlak olacağını söyler ve onu çok överdim. Bu söylediklerimden sonra, kendisinin zannediyorum ki aşıladıklarımı açıklamaya, yeni bir mezhep kurmaya karar verdi.

Necdli Muhammed ile çok samimi olduğumuz bu günlerde, şîîlerin en çok sevdiği, aynı zamanda onların ilim ve ruhaniyet merkezi Kerbelâ ve Necef şehirlerine gitmek için Londra'dan emir geldi. Necdli Muhammed ile görüşmemize son vermeye, Basra'dan ayrılmaya mecbur oldum. Fakat, bu cahil ve ahlakı bozulan adamın, ileride yeni bir fırka kuracağına ve İslamiyet'in içeriden yıkılmasına sebep olacağına ve bu fırkanın bozuk inançlarını hazırlamış olduğuma sevinerek Basra'dan ayrıldım.

Necefe, Azerbaycanlı bir tüccar kıyafetinde gittim. Şîî din adamları ile arkadaşlık ve samimiyet kurdum ve onları aldatmaya başladım. Onların ders halkalarına katıldım. Sünnilerin çalıştıkları gibi, fen bilgilerine çalışmadıkları ve onlardaki güzel ahlaka malik olmadıklarını gördüm.

Kerbela'da ve Necef'te dört ay kadar kaldım. Necefte çok şiddetli bir hastalık geçirdim. Hatta kendimden ümidimi kestim. Üç hafta hasta kaldım. Bir doktora

gittim. Bana bazı ilaçlar verdi. İlaçları içince sıhhatim düzelmeye başladı. Hastalığın müddetince yerin dibinde bir odada kalıyordum. Benim ev sahibim rahatsızlığım sebebiyle az bir ücret karşılığında ilaç ve yemek yapıyor ve bana hizmet etmekten büyük bir sevap bekliyordu. Zira, sözde ben Emir-ül-müminin Ali'nin ziyaretçisiydim. Hastalığımın ilk günlerinde tabip sadece tavuk suyu içmemi söyledi. Sonra etinden de yememe müsaade etti. Üçüncü hafta pirinç çorbası yedim. İyileştikten sonra Bağdat'a gittim. Necef, Hulle, Bağdat ve yoldaki müşahedelerimle alakalı yüz sayfalık uzun bir rapor hazırladım. Raporu Müstemlekeler nezâretinin Bağdat'taki mümessiline teslim ettim. Irak'ta mı kalacağım, yoksa Londra'ya mı döneceğim hususunda nâzırlıktan emir bekledim.

Nâzırlığın Irak'taki mümessili, kimse şüphelenmesin diye kendisine fazla uğramamamı ve Dicle nehrinin kıyısındaki hanların birinde bir oda kiralamamı tembih etti ve (Londra'dan posta geldiği zaman, nâzırlığın cevabını sana bildireceğim) dedi. Ben Bağdat'ta kaldığın zaman, hilafetin merkezi İstanbul ile Bağdat arasındaki manevi uzaklığı müşahede ettim.

Basra'dan Kerbelâ ve Necefe gittiğimde, Necdli Muhammed kendisine gösterdiğim yoldan sapacak diye çok üzülüyordum. Zira o, çok mütehavvil ve çok asabi idi. Onun üzerinde inşa ettiğin bütün emellerim zayi olacağından korkuyordum. Kendisinden ayrılırken, İstanbul'a gitmeyi düşünüyordu. Bu fikrinden vazgeçmesi için, çok telkinde bulundum ve (Oraya gittikten sonra, seni tekfir edebilecekleri bir söz sarfeder ve seni öldürmelerinden çok endişe ediyorum) dedim.

Gayem başka idi. Oraya gittikten sonra, eğrilerini doğrultacak, Ehl-i sünnet itikadına dönmesini sağlayacak derin alimlerle görüşmesinden ve bütün emellerimin zayi olacağından korkuyordum. Çünkü İstanbul'da İlim ve İslam'ın güzel ahlakı vardı.

Necdli Muhammed'in Basra'da kalmak istemediğini anlayınca, İsfahan ve Şiraz'a gitmesini tavsiye ettim. Çünkü bu iki şehir çok güzeldi. Halkı da, şîî idi. Şîa'nın ise, Necdli Muhammed'e tesir etmek ihtimali yok idi. Çünkü Şîîlerde ilim ve ahlak noksandı. Böylece onun hazırladığım yoldan dönmeyeceğini emin oldum. Oradan

ayrılırken zekat olarak bir miktar para verdim. Ayrıca binmesi için bir hayvan alıp hediye ettim. Böylece ikimiz de Basra'ya dönmek üzere ayrıldık. (Kim önce dönüp arkadaşını bulamazsa, bir mektup yazıp, Abdürrızâya bıraksın) dedik. Ayrıldıktan sonra kendisiyle irtibatım kesildi. Bunun için çok rahatsızdım."

Hempher ülkesine dönüşünü şöyle anlatıyor:

"Bir müddet Bağdat'ta kaldım. Sonra Londra'ya dönmek için emir geldi, ben de döndüm. Londra'da sekreter ve bazı nezâret mensupları ile görüştüm. Onlara uzun seferimde yaptıklarımı ve müşahedelerimi anlattım. Irak'la alakalı malumatlarıma çok sevindiler ve memnuniyetlerini bildirdiler. Daha önce gönderdiğim raporda da görmüşlerdi. Safiyye de benim raporuma mutabık bir rapor yollamış. Yeni öğrendim ki, her seferinde nâzırlığın adamları beni takip etmişler, onlar da gönderdiğim raporlara ve sekretere anlattıklarıma mutabık raporlar vermişler.

Sekreter, Nâzır ile görüşmem için bana vakt verdi. Nâzırı makamında ziyaret ettiğimde, beni İstanbul'dan döndüğüm seferden farklı bir şekilde karşıladı. Kalbinde müstesna bir yer işgal etmiş olduğumu anladım.

Nâzır, Necdli Muhammed'i elde ettiğime çok memnun oldu. (O, nazırlığımızın aradığı bir silah idi. Ona her nevi sözü ver. Bütün mesain, sadece onu elde etmek için olsa dahi değer) dedi. Ben de: (Necdli Muhammed için çok endişeliydim, zira fikrinden dönmüş olabilir) dedim. (Kalbin rahat olsun. Ondan ayrıldığında sahip olduğu fikirlerden dönmemiştir ve İsfahanda nâzırlığımızın casusları, onunla görüşmüşler, nâzırlığa onun bozulmadığını haber vermişlerdir) dedi. Kendi kendime dedim ki: (Necdli Muhammed nasıl sırlarını başkalarına anlatabilir?) Bunu nâzıra sormaya cesaret edemedim. Fakat, sonra Necdli Muhammed ile görüştüğümde anladım ki, İsfahan da Abdülkerim isminde bir adam onunla görüşmüş ve (Ben Şeyh Muhammedin [beni kastediyor] kardeşiyim. Sizin hakkınızda ne biliyorsa hepsini bana söyledi) diyerek, Necdli Muhammed'i aldatmış ve onun sırlarını öğrenmiş. Necdli Muhammed bana: (Safiyye benimle İsfahana geldi ve iki ay daha onunla muta nikahıyla yaşadık. Abdülkerim de, benimle Şiraza geldi ve Safiyyeden daha güzel ve daha cazip Asiye isminde bir

kadın daha buldu. O kadınla da muta nikahı ile hayatımın en neşeli dakikalarına geçirdim) dedi.

Daha sonra öğrendim ki, Abdülkerim, İsfahan havalisinden Celfa'da oturan, nâzırlığın Hristiyan bir ajanıdır. Asiye ise, Şiraz yahudilerinden olup, nâzırlığın başka bir ajanıdır. Dördümüz, Necdli Muhammedi ileride kendisinden bekleneni en güzel bir şekilde yapabilecek surette yetiştirdik. Ben hadiseleri nâzıra, sekreter ve tanımadığım iki nezâret mensubunun huzurunda anlatınca, Nâzır bana: (Sen nâzırlığın en büyük madalyasını hak ettin. Zira sen, nâzırlığın en mühim ajanları arasında birincisin. Sekreter sana, vazifen de yardımcı olacak bazı devlet sırlarını söyleyecek) dedi.

Sonra ailemle görüşmek için bana on günlük izin verdiler. Bu on günlük izin bir saat gibi çabuk geçti. Neşeli Günler bir saat gibi geçtiği halde, elemli günler insana asırlar gibi geliyor. Necefteki hastalık günlerimi hatırladım. O kederli günler bana seneler gibi gelmişti."

Vehhâbiliğin Tarihçesi

İngilizler neden gerçek İslam'dan korkmaktadır? Bunun cevabı basittir. Çünkü gerçek Müslümanlar, Allah'ın izniyle Ortadoğu, Asya ve Avrupa'da asırlarca yaşayan devletler kurmuşlar ve batılı devletlerin dünya hakimiyetine son vermişlerdir. Gerçek İslam dini ortada olduğu sürece dünyayı sömüremeyeceğini anlayan batılı emperyalistler, İslam'ı yıkmak ve saptırmak için ellerinden geleni yapmaya çalışmışlardır. Hindistan, Pakistan, Ortadoğu, Arabistan Yarımadası ve Türkiye'de gerçek İslam'ı yıkmak için yapılan planlar bugüne kadar uygulamaya konulmuştur. Bu uygulamalardan biri de bu yazımızda anlatılan Vehhâbi hareketidir. Bu hareketin başarıya ulaşması için, İngiliz casusları İbni Abdülvehhâb'ı etkileri altına almışlar ve onu bu akımın dini lideri yapmışlardır. Suud ailesine de Necid bölgesi ve civarında krallık kurarak hakim olmalarına yardım edeceklerini vaat etmişlerdir. Böylece Suud krallığı vehhâbiliği resmi mezhep olarak kabul etmiştir. Bu mezhebi Arap bölgesinde yaymak için, Müslümanları bu mezhebe inanmalarına zorlamışlar ve kabul etmeyenleri ise öldürmüşlerdir. Suud Kralı ve İbni Abdülvehhâb, vehhâbiliği yaymak için el ele

verdiler ve vehhâbiliği kabul etmeyenlerin kafir ve müşrik olduklarına, kanlarını dökmenin ve mallarına el koymanın helal olduğuna 1730 yılında karar verip 1738 de resmen vehhâbiliği ilan ettiler. Vehhâbiliği yaymak için İngilizlerin yardımıyla hazırladıkları kitaplar Ehl-i Sünnet alimler tarafından İslam dinine aykırı oldukları ve amaçlarının İslam dinini yıkmak ve bozmak olduğunu Müslümanlara ilan edilmiştir. Hicaz da bulunan dört mezhep alimleri ve bunlar arasında İbni Abdülvehhâb'ın kardeşi Süleyman Efendi ve kendisinden ders okuduğu hocalar, İbni Abdülvehhâb'ın yazdığı kitaplarını inceleyerek, İslam dinini yıkıcı, bozguncu yazılara cevaplar hazırladılar. Sapık yazıları çürüten kuvvetli delillerle kitaplar yazarak Müslümanları uyardılar. Ancak bu uyarılar vehhâbileri uyandırmadı. Bilakis Müslümanlara karşı olan düşmanlıkları arttı ve Suud'un Müslümanlar üzerine saldırmasına ve akıtılan kanların çoğalmasına neden oldu.

Vehhabiler ve mal, mevki elde etmek için bunlar arasına karışan cahil, vahşi kimseler Taif'te, Mekke ve Medine'de ve diğer yerlerdeki Müslümanlara yaptıkları işkenceler ve kadınların, çocukların barbarca öldürülmeleri Ahmet bin Zeyni Dahlan'ın "Hulasat-ül-kelam" kitabında, Eyüp Sabri Paşa'nın 1879 yılında basılan "Tarih-i Vehhabiyan" ve "Miratül-Haremeyn" kitaplarında uzun uzun yazılıdır. Yüreği dayanabilenler bunları okuyabilirler. Suud kralı Muhammed bin Suud 1765 yılında öldü. Yerine oğlu Abdülaziz bin Muhammed geçti. İbni Abdülvehhâb bu yeni kral ile işbirliği yaparak Hicaz ve Irak bölgelerini ele geçirmek için çalışmaya başladı. Zekat ve öşür toplamak bahanesiyle dolaştıkları köy ve kasabalarda kendilerine karşı gelen Sünni ulemayı öldürmeye başladılar. Mekke'yi ele geçirmek için asker ile Mekke şerifinden hac izni istediler. Fakat Mekke şerifi buna izin vermedi ve askerleri ile vehhâbilere karşı geldi. Vehhâbiler geri çekildiler. Bu sırada Muhammed bin Abdülvehhâb öldü.

Bundan sonra Müslümanlar ile vehhâbiler arasında şiddetli savaşlar oldu. 1803 te Taif'i ele geçiren vehhâbiler, şehir halkını öldürerek mallarını yağmaladılar, şehir ve etrafındaki mezarlar ve türbeleri yıktılar. Peygamber Efendimizin amcasının oğlu Abdullah bin Abbas'ın türbesini yerle bir ettiler. Birçok dini kitapları yaktılar. Aynı sene Mekke'yi ele geçirdiler. 1805 de Medine'yi işgal ettiler.

Vehhâbiliğin ortaya çıktığı yıllarda Osmanlı Devleti birçok iç ve dış problemlerle uğraşmaktaydı. Bu nedenle vehhâbi akımının vehametini anlamaları ve tedbir almaları için bir zaman geçti. Ancak vehhâbilerin Mekke'yi ele geçirmeleri üzerine Mısır valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa görevlendirildi. Mısır valisi Mehmet Ali Paşa,

oğlu Tosun Paşa'nın kumandası altındaki bir ordu ile 1812'de Medine'yi, 1813 te Mekke'yi ve Taif'i onlardan geri aldı. 1818 de vehhâbilerin merkezi olan Deriye şehrini ele geçirdi. Yakalanan kral Abdullah bin Suud Medine'ye getirildi. Yanındakiler ile birlikte İstanbul'a yollandı. Burada muhakeme edildikten sonra Topkapı Sarayı önünde idam edildiler. Böylece Osmanlı Devleti için vehhâbi meselesi halledilmiş gibi olduysa da, o bölgede vehhâbiler bazen gizli bazen aşikar faaliyetlerini sürdürdüler.

İngilizler I. dünya harbinden sonra bu bölgeyi tekrar Suud krallığına 1932'de verdiler. Böylece bu bölgede vehhâbilik resmen tescil edilmiş oldu. Suud Krallığı bu sapık akıma bugüne kadar hizmet etmiştir. Suudi Arabistan'da yetiştirilen birçok ilahiyatçı diğer Müslüman ülkelere gönderilerek, vehhâbiliğin yayılmasına hizmet etmektedirler. Suudiler bunlara gittikleri ülkelerde finansal destek vererek birçok vakıf, dernek, Kuran kursları açmalarına ve buralarda vehhâbiliği yaymalarına yardım etmektedir.

Ancak Vehhâbilik kelimesi İslam dünyasında kötü çağrışımlarda bulunduğundan, bu akım kendisini "Yeni Selefilik" diye adlandırmıştır. Bu ad altında eski inanışlarını devam ettirmektedirler. Böylece emperyal güçlerin İslam'ı yıkma ve saptırma amaçlarına hizmet etmektedirler.

Vehhâbiliğin İslam'a aykırı görüşleri ve onlara yapılan reddiyeler, web sitemizde yayınlanan "Vehhabilik" adlı yazımızda detaylı olarak anlatılmaktadır.

Mehmet Halil Oryan

Yorum ve Eleştirileriniz için: oryanmh@gmail.com

Ana Sayfa Yorumlar